

Skatteutskottets betänkande 2023/24:SkU21

Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i inkomstskattelagens bestämmelser om investeraravdrag. Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. Ändringen motiveras av att kommissionen beslutat om ändringar i den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen och för att säkerställa att bestämmelserna om investeraravdrag även i fortsättningen uppfyller villkoren i förordningen och att stödet därmed är fortsatt förenligt med EUF-fördraget.

Investeraravdrag får bara göras om det företag i vilket andelar förvärvas vid tidpunkten för förvärvet inte har varit verksamt på någon marknad eller har varit verksamt på en marknad i mindre än sju år efter sin första kommersiella försäljning på en produkt- eller tjänstemarknad. Vid bedömningen av om företaget har varit verksamt på någon marknad eller av hur länge företaget varit verksamt gäller enligt nuvarande bestämmelse att om företaget har förvärvat 25 procent eller mer av verksamheten från någon annan ska även den förvärvade verksamheten och dess ålder beaktas. I propositionen föreslår regeringen att gränsvärdet för när en förvärvad verksamhet ska beaktas vid bedömningen sänks från 25 procent eller mer av företagets verksamhet till 10 procent eller mer av verksamheten. Förslaget innebär också att det införs en metod för att beräkna den förvärvade verksamhetens storlek i förhållande till storleken på företagets verksamhet.

Regeringen föreslår vidare en rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Utskottet har under beredningen av propositionen noterat att i förslaget till lag om ändring i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta bör anges vilken dag som lagändringen ska träda i kraft.

Utskottet föreslår därför att en ikraftträdandebestämmelse införs, enligt vilken lagändringen träder i kraft den 1 juli 2024.

Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som görs efter den 30 juni 2024.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:78 Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU- regler om statligt stöd	7
Rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	8
Särskilt yttrande	9
Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU- regler om statligt stöd, punkt 1 (V).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:80 punkt 1.

2. Rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2023/24:80 punkt 2.

Stockholm den 16 maj 2024

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Peder Björk (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Claussön (S), David Lång (SD), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Annika Hirvonen (MP), Erik Hellsborn (SD), Crister Carlsson (M), Patrik Björck (S), Helena Vilhelmsson (C) och Cecilia Rönn (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:80 Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2. Det har inte väckts några motioner i ärendet.

Bakgrund

För att stimulera tillgången till kapital för mindre företag infördes den 1 december 2013 ett investeraravdrag. Investeraravdraget är ett avdrag i inkomstlaget kapital för fysiska personer som förvärvar andelar i ett företag av mindre storlek.

Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. Stödet är sedan den 1 augusti 2020 anpassat till villkoren i den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen och är därmed förenligt med EUF-fördraget.

Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion är enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget som utgångspunkt oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Huvudregeln är att kommissionen, utifrån EU:s regler om statligt stöd, måste pröva och godkänna åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden innan de kan träda i kraft. Kommissionen har dock antagit förordningar på olika områden, varigenom vissa kategorier av stöd har ansetts förenliga med EUF-fördraget under förutsättning att vissa villkor uppfylls (s.k. gruppundantagsförordningar).

Med stöd av ett bemyndigande från rådet enligt artikel 109 i EUF-fördraget har kommissionen antagit kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1), den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen (General Block Exemption Regulation, GBER). I den förordningen anges vilka grupper av stödåtgärder som är undantagna från skyldigheten att anmäla till kommissionen innan de genomförs. Förordningen tillämpas bl.a. på stöd till små och medelstora företag i form av investeringsstöd, driftstöd och små och medelstora företags tillgång till finansiering.

Efter att ha gjort en översyn av GBER har kommissionen antagit förordningen (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 om ändring av GBER. Ändringarna har bl.a. syftat till att ytterligare underlätta utnyttjandet av stöd

för tillgång till finansiering för små och medelstora företag och till att skapa en större klarhet genom att se över regelverkets struktur och tillämpningsområde (skäl 15). Ändringarna innebär bl.a. att villkoren för stöd till små och medelstora företag i form av riskfinansiering har kompletterats och förtydligats. Villkoren för att ge stöd i form av skatteincitament för privata investerare som är fysiska personer som tillhandahåller riskfinansiering direkt eller indirekt till stödberättigade företag regleras i en ny artikel 21a.

Ändringarna i artikel 21.3 b har betydelse för bestämmelserna om investeraravdrag i 43 kap. inkomstskattelagen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ändring av inkomstskattelagens (1999:1229) bestämmelser om investeraravdrag. Investeraravdraget är ett statligt stöd enligt bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. Ändringen motiveras av att kommissionen beslutat om ändringar i den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen och för att säkerställa att bestämmelserna om investeraravdrag även i fortsättningen uppfyller villkoren i förordningen och att stödet därmed är fortsatt förenligt med EUF-fördraget.

Investeraravdrag får bara göras om det företag i vilket andelar förvärvas vid tidpunkten för förvärvet inte har varit verksamt på någon marknad eller har varit verksamt på en marknad i mindre än sju år efter sin första kommersiella försäljning på en produkt- eller tjänstemarknad. Vid bedömningen av om företaget har varit verksamt på någon marknad eller av hur länge företaget varit verksamt gäller enligt nuvarande bestämmelse att om företaget har förvärvat 25 procent eller mer av verksamheten från någon annan ska även den förvärvade verksamheten och dess ålder beaktas. I propositionen föreslår regeringen att gränsvärdet för när en förvärvad verksamhet ska beaktas vid bedömningen sänks från 25 procent eller mer av företagets verksamhet till 10 procent eller mer av verksamheten. Förslaget innebär också att det införs en metod för att beräkna den förvärvade verksamhetens storlek i förhållande till storleken på företagets verksamhet.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på förvärv av andelar som görs efter den 30 juni 2024.

Utskottets överväganden

Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till anpassningar av bestämmelserna om investeraravdraget.

Jämför det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

Regeringen föreslår att villkoren för investeraravdraget ska anpassas till ändringarna i GBER. Om det företag i vilket andelar har förvärvats har förvärvat en verksamhet från någon annan, ska enligt förslaget som huvudregel även den förvärvade verksamheten beaktas vid bedömningen av om företaget har varit verksamt på någon marknad eller hur länge det har varit verksamt efter sin första försäljning.

Denna huvudregel ska dock inte gälla om den förvärvade verksamhetens nettoomsättning under den period som motsvarar företagets beskattningsår närmast före förvärvet uppgick till mindre än 10 procent av företagets nettoomsättning under samma period. Om verksamheten har förvärvats under företagets första beskattningsår ska denna prövning i stället avse den period som motsvarar företagets beskattningsår fram till förvärvet.

Om företaget har bildats genom fusion ska huvudregeln inte heller gälla i fråga om verksamheten i ett överlåtande företag om detta företags nettoomsättning under beskattningsåret närmast före fusionen uppgick till mindre än 10 procent av den sammanlagda nettoomsättningen hos de överlåtande företagen under samma period.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Ändringarna i inkomstskattelagen ska enligt förslaget tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 30 juni 2024.

Utskottets ställningstagande

För att säkerställa att bestämmelserna om investeraravdrag även i fortsättningen uppfyller villkoren i gruppundantagsförordningen och att stödet därmed är fortsatt förenligt med EUF-fördraget har regeringen föreslagit en rad ändringar av bestämmelserna om investeraravdrag i inkomstskattelagen.

Utskottet har inget att invända mot förslaget och tillstyrker därmed propositionen i denna del.

Rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Propositionen

Regeringen föreslår att hänvisningen i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till bestämmelsen i inkomstskattelagen, om viss form av tillfällig anställning för att hantera eller bidra till att minska konsekvenserna av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation, ska anpassas till den bestämmelsens nya placering. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Utskottet har under beredningen av propositionen noterat att i förslaget till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta bör anges vilken dag som lagändringen ska träda i kraft.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till rättelse i lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Särskilt yttrande

Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd, punkt 1 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Vänsterpartiet har inget att invända mot förslaget men anser att EU:s regler om statligt stöd behöver ändras för att underlätta för medlemsstater att göra investeringar.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:80 Anpassning av investeraravdraget med anledning av ändrade EU-regler om statligt stöd:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att 43 kap. 16 a § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 43 kap. 16 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

43 kap.16 a §²

Investeraravdrag får göras bara om det företag i vilket andelar har förvärvats

1. vid tidpunkten för förvärvet inte har varit verksamt på någon marknad, eller

2. vid tidpunkten för förvärvet har varit verksamt på en marknad mindre än sju år efter sin första försäljning på en produkt- eller tjänstemarknad.

Om företaget har förvärvat *25 procent eller mer av verksamheten* från någon annan gäller följande vid tillämpning av första stycket:

Om företaget har förvärvat *en verksamhet* från någon annan gäller följande vid tillämpning av första stycket:

1. Vid bedömningen av om företaget har varit verksamt på någon marknad enligt första stycket 1 ska även den förvärvade verksamheten beaktas.

2. Den tid som anges i första stycket 2 ska räknas från den första försäljningen på en produkt- eller tjänstemarknad i den förvärvade verksamheten. Detta gäller dock bara om den första försäljningen i den förvärvade verksamheten har skett före den första försäljningen i företaget.

Begränsad försäljning för att testa marknaden anses inte vara en första försäljning.

16 b §

Bestämmelserna i 16 a § andra stycket ska inte tillämpas om den förvärvade verksamhetens nettoomsättning under den period som motsvarar företagets beskattningsår närmast före förvärvet uppgick

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2020:547.

till mindre än 10 procent av företagets nettoomsättning under samma period. Om verksamheten har förvärvats under företagets första beskattningsår ska denna beräkning i stället avse den period som motsvarar företagets beskattningsår fram till förvärvet.

Om företaget har bildats genom fusion ska bestämmelserna i 16 a § andra stycket inte heller tillämpas i fråga om verksamheten i ett överlåtande företag om detta företags nettoomsättning under beskattningsåret närmast före fusionen uppgick till mindre än 10 procent av den sammanlagda nettoomsättningen hos de överlåtande företagen under samma period.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.
 2. Lagen tillämpas första gången på förvärv av andelar som sker efter den 30 juni 2024.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Från skatteplikt enligt denna lag undantas utomlands bosatta personer för

1. ersättning som vid tillfällig anställning i Sverige betalats av arbetsgivare

a) för kostnad för resa till respektive från Sverige vid anställningens början respektive slut,

b) för kostnad för logi för den tid under vilken arbetet utförts i Sverige, och

c) för ökade levnadskostnader och för andra kostnader i tjänsten till den del ersättningen inte är underlag för skatteavdrag enligt 10 kap. 3 § andra stycket 8 och 9 skatteförfarandelagen (2011:1244) och som betalats

– för någon som är bosatt i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz för sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

– vid sådant arbete hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund som anges i 12 kap. 8 § tredje stycket 4 inkomstskattelagen, eller

– vid sådan tillfällig anställning eller sådant uppdrag som avses i 12 kap. 9 § inkomstskattelagen,

2. ersättning som en sådan person i sin egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i ett svenskt aktiebolag eller någon annan svensk juridisk person tagit emot i samband med förrättning och som betalats av bolaget eller den juridiska personen för kostnad

a) för resa till respektive från förrättningen, och

b) för logi i samband med förrättningen,

3. sådan inkomst för vilken skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. ska betalas och sådan inkomst som ska beskattas enligt 3 kap. 18 § första stycket 2 inkomstskattelagen,

4. lön eller därmed jämförlig förmån eller pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, om mottagaren är medborgare i anställningslandet och anställts av en svensk

¹ Senaste lydelse 2021:1163.

utlandsmyndighet eller utomlands för fältprojekt för en bilateral biståndsverksamhet (lokanställd), och

5. inkomst som är undantagen från beskattning på grund av bestämmelse i skatteavtal.